

JURISPRUDENTIENIEUWSBRIEF • BESTUURSRECHT

Landelijk Bureau Vakinhoud rechtspraak, team bestuursrecht

Externe email redactieJnB@rechtspraak.nl

Telefoon 088 361 1020

Citeertitels JnB 2023

Inhoud

In deze Jurisprudentienieuwsbrief Bestuursrecht vindt u de volgende onderwerpen:

Algemeen bestuursrecht	2
Handhaving	4
Omgevingsrecht	5
Wabo	5
8.40- en 8.42-AMvB's	5
Wro	5
Natuurbescherming	8
Waterwet	10
Bijstand	11
Sociale zekerheid overig	12
Bestuursrecht overig	12
Rijkswet op het Nederlanderschap	12
Studiefinanciering	14
Wegenverkeerswet	14
Wet openbaarheid van bestuur	16
Vreemdelingenrecht	17
Richtlijnen en verordeningen	17

De Jurisprudentienieuwsbrief Bestuursrecht (JnB) komt – uitgezonderd in vakantieperiodes – elke week uit en bevat een selectie van de meest actuele en belangrijkste bestuursrechtelijke jurisprudentie. De uitspraken worden per (deel) rechtsgebied aangeboden. Door in de inhoudsopgave op het onderwerp van voorkeur te klikken komt u direct bij de uitspraken op het desbetreffende rechtsgebied. De essentie van de uitspraak wordt beknopt weergegeven in koptekst en samenvatting. De link onder de uitspraak leidt door naar de volledige tekst van de uitspraak.

Algemeen bestuursrecht

JnB 2023, 145

Tussenuitspraak MK ABRS, 15-02-2023, [ECLI:NL:RVS:2023:606](#)

raad van de gemeente Heeze-Leende, verweerder.

Awb 8:69a

Wet ruimtelijke ordening

Wet natuurbescherming

RELATIVITEITSVEREISTE. NUANCERING JURISPRUDENTIELIJN. PROCEDURELE NORMEN.

RECHT OP INSpraak. De Afdeling kent voortaan bij de toepassing van het

relativiteitsvereiste aan de procedurele normen over het recht op inspraak zelfstandige

betekenis toe. Dat betekent dat voor het kunnen inroepen van een schending van een

procedurele norm over het recht op inspraak het beschermingsbereik van de onderliggende

materiële norm niet langer bepalend is. Het gevolg daarvan is dat de Afdeling niet langer aan

een belanghebbende en een niet-belanghebbende het relativiteitsvereiste zal tegenwerpen ten

aanzien van een door hem ingeroepen procedurele norm over het recht op inspraak. De

Afdeling hecht eraan te benadrukken dat deze nuancering uitsluitend is bedoeld voor het

recht op inspraak in omgevingsrechtelijke zaken en het uitsluitend inspraakrechten betreft die

een belanghebbende of een niet-belanghebbende zelf aan het nationale recht ontleen.

Verwijzing naar de uitspraken van de ABRS van 11-11-2020, [ECLI:NL:RVS:2020:2706](#)

(overzichtsuitspraak relativiteitsvereiste) en 04-05-2021, [ECLI:NL:RVS:2021:953](#) (n.a.v. arrest

HvJ Varkens in Nood).

Besluit waarbij de raad een bestemmingsplan heeft vastgesteld.

[...] 7.2. In 8.1 van de overzichtsuitspraak over het relativiteitsvereiste van 11 november

2020, [ECLI:NL:RVS:2020:2706](#) heeft de Afdeling als volgt overwogen:

"Voor de inroepbaarheid van schending van een procedurele norm of de schending van een formeel

beginsel van behoorlijk bestuur is het beschermingsbereik van de onderliggende materiële norm

bepalend. De schending van procedurele normen of formele beginselen van behoorlijk bestuur kan

bij de toepassing van artikel 8:69a van de Awb niet los worden gezien van de materiële normen

waarop appelland zich beroept. Aan deze procedurele normen of formele rechtsbeginselen komt in

zoverre geen zelfstandige betekenis toe. Wanneer de schending van ingeroepen materiële normen

niet tot vernietiging van een besluit kan leiden, geldt dat ook voor een door appelland gestelde

schending van procedurele normen of formele beginselen van behoorlijk bestuur (uitspraken van 30

juli 2014, [ECLI:NL:RVS:2014:2838](#) (Tilburg) en 18 juli 2012, [ECLI:NL:RVS:2012:BX1859](#) (Zeist))."

[...] 7.4. Ingeval de vaste jurisprudentielijn van de Afdeling, hiervoor vermeld in 7.2, hier onverkort

wordt toegepast, betekent dat dat de Afdeling het bestreden besluit niet zal vernietigen om de reden

dat dat de Aerijs-berekening ten onrechte niet ter inzage heeft gelegen. [appelland] beroept zich hier

immers op de procedurele norm betreffende het recht op inspraak, terwijl de materiële norm uit de

Wnb waarop hij zich beroept, niet strekt tot bescherming van zijn belang. In de uitspraken, hiervoor

vermeld in 7.2, heeft de Afdeling geoordeeld dat wanneer de schending van de onderliggende

materiële norm niet tot vernietiging van een besluit kan leiden, dat ook geldt voor een door appelland

gestelde schending van een procedurele norm.

7.5. De Afdeling ziet echter aanleiding om deze jurisprudentielijn te nuanceren. De Afdeling

overweegt daartoe als volgt.

7.6. In 4.5 tot en met 4.7 van de uitspraak van 4 mei 2021, [ECLI:NL:RVS:2021:953](#) heeft de Afdeling, naar aanleiding van het arrest van het Hof van Justitie van de Europese Unie van 14 januari 2021, Stichting Varkens in Nood, [ECLI:EU:C:2021:7](#) (hierna: het VIN-arrest), met betrekking tot het Verdrag van Aarhus (hierna: het verdrag), als volgt overwogen:

"4.5. De Afdeling begrijpt het oordeel van het Hof in het arrest, in het bijzonder de punten 47 tot en met 52, zo dat wanneer het nationale milieurecht ruimere rechten op inspraak in het besluitvormingsproces verleent dan aan 'het betrokken publiek' en aan een ieder het recht geeft zienswijzen over een ontwerpbesluit naar voren te brengen, artikel 9, derde lid, van het verdrag zich ertegen verzet dat leden van het publiek die een zienswijze hebben ingediend de toegang tot de rechter wordt onthouden.

4.6. Anders dan is bepaald in artikel 8:1 van de Awb leidt het arrest van het Hof ertoe, dat een niet-belanghebbende die op grond van een wettelijke bepaling op het terrein van het milieurecht een zienswijze naar voren heeft gebracht over een ontwerpbesluit, gelet op artikel 9, derde lid, van het verdrag niet kan worden tegengeworpen dat hij geen belanghebbende is als bedoeld in artikel 1:2, eerste lid, van de Awb, als hij vervolgens tegen het besluit beroep instelt. Dit behoeft aanpassing door de wetgever.

4.7. Zolang zo'n wijziging van de wet er niet is, ligt het op de weg van de bestuursrechter die de bevoegde rechter is om over deze besluiten te oordelen, te voorzien in een oplossing. Aan degene die bij een besluit geen belanghebbende is in de zin van artikel 1:2, eerste lid, van de Awb, maar die tegen het ontwerpbesluit op basis van de hem in het nationale omgevingsrecht gegeven mogelijkheid wel een zienswijze heeft ingediend, zal in beroep niet worden tegengeworpen dat hij geen belanghebbende is. Ook de niet-belanghebbende die verschoonbaar geen of te laat zienswijze heeft ingebracht tegen het ontwerpbesluit zal niet worden tegengeworpen dat hij geen belanghebbende is. [...]"

7.7. Naar het oordeel van de Afdeling strookt de jurisprudentielijn over artikel 8:69a van de Awb, als hiervoor weergegeven in 7.2, niet met de hiervoor weergegeven rechtsoverwegingen 4.5 tot en met 4.7 van de uitspraak van 4 mei 2021, over het VIN-arrest en het Verdrag van Aarhus, en de achtergrond van het VIN-arrest, te weten de bevordering van de nuttige werking van de inspraakrechten. Een onverkorte toepassing van die jurisprudentielijn zou er namelijk toe leiden dat een niet-belanghebbende in het nationale omgevingsrecht toch geen doeltreffende toegang heeft tot de rechter. Ingeval een dergelijke niet-belanghebbende zich immers beroept op de naleving van zijn recht op inspraak, zou hem artikel 8:69a van de Awb worden tegengeworpen, waardoor de beroepsgrond over inspraak geen enkel doel zou kunnen treffen. Dit terwijl de niet-belanghebbende in omgevingsrechtelijke zaken, die zijn of hadden moeten worden voorbereid met afdeling 3.4 van de Awb en waarbij zienswijzen ingediend kunnen worden door een ieder, zijn beroepsrecht juist ontleent aan zijn belang bij het behartigen van zijn recht op inspraak. Vergelijk in dit verband ook punt 56 van het VIN-arrest, waarin het Hof wijst op de omstandigheid dat inspraak een ander doel heeft dan een beroep in rechte. De Afdeling is, gelet hierop, van oordeel dat een niet-belanghebbende die een zienswijze heeft ingebracht in een procedure waarop volgens het nationale omgevingsrecht afdeling 3.4 Awb van toepassing is en waarin door een ieder zienswijzen naar voren kunnen worden gebracht, de naleving van door hem ingeroepen procedurele norm betreffende het recht op inspraak zou moeten kunnen afdwingen bij de rechter. Ook een belanghebbende moet naar het oordeel van de Afdeling procedurele normen betreffende het recht op inspraak bij de rechter kunnen afdwingen. Anders zou de onwenselijke situatie ontstaan dat een niet-belanghebbende meer rechten kan afdwingen dan een belanghebbende.

7.8. De Afdeling kent daarom voortaan bij de toepassing van het relativiteitsvereiste aan de procedurele normen over het recht op inspraak zelfstandige betekenis toe. Dat betekent dat voor het kunnen inroepen van een schending van een procedurele norm over het recht op inspraak het beschermingsbereik van de onderliggende materiële norm niet langer bepalend is. Het gevolg daarvan is dat de Afdeling niet langer aan een belanghebbende en een niet-belanghebbende het relativiteitsvereiste zal tegenwerpen ten aanzien van een door hem ingeroepen procedurele norm over het recht op inspraak. Als een belanghebbende of niet-belanghebbende een beroep doet op een procedurele norm of een formeel beginsel van behoorlijk bestuur die niet betrekking heeft op inspraak, of wanneer wordt aangevoerd dat in strijd met een materiële norm is gehandeld, zal de relativiteit wél worden tegengeworpen als die norm niet sterkt tot bescherming van zijn belangen. Wanneer een dergelijk beroep wordt gedaan door een niet-belanghebbende, zal in de regel de relativiteit worden tegengeworpen.

7.9. De Afdeling hecht eraan te benadrukken dat deze nuancering uitsluitend is bedoeld voor het recht op inspraak in omgevingsrechtelijke zaken en het uitsluitend inspraakrechten betreft die een belanghebbende of een niet-belanghebbende zelf aan het nationale recht ontleent. Dat betekent dat geen beroep kan worden gedaan op het niet naleven van inspraakrechten die aan anderen toekomen.

7.10. Het voorgaande leidt ertoe dat, anders dan voorheen het geval zou zijn geweest, de Afdeling in het hiernavolgende zal gaan beoordelen of de beroepsgrond van [appellant], dat de Aerius-berekening ten onrechte niet ter inzage heeft gelegen, kan leiden tot vernietiging van het bestreden besluit. Over die beroepsgrond overweegt de Afdeling als volgt. [...]

Zie ook de samenvatting van deze uitspraak onder het kopje "WRO" (JnB 2023, 148).

JnB 2023, 146

Rechtbank Overijssel, 06-07-2022, [ECLI:NL:RBOVE:2022:1958](#)

deken van de Orde van Advocaten Zeeland-West-Brabant (hierna: de deken), verweerder.

Awb 1:3 lid 1

Advocatenwet 46c lid 3

BESLUIT. I.c. heeft de deken een zogenoemd dekenstandpunt uitgebracht, inhoudende dat naar zijn mening geen sprake is van tuchtrechtelijk verwijtbaar handelen van [naam] en dat de klacht van eiser ongegrond is. Geoordeeld wordt dat het dekenstandpunt geen besluit is in de zin van artikel 1:3, eerste lid, van de Awb.

[Naar inhoudsopgave](#)

Handhaving

JnB 2023, 147

Conclusie Staatsraad Advocaat-Generaal, 15-02-2023, [ECLI:NL:RVS:2023:579](#)

Awb

HANDHAVING. Conclusie van Staatsraad A-G Wattel over de begrippen 'overtreder' en 'functioneel daderschap'.

Zie in dit verband ook het bij deze conclusie uitgebrachte [persbericht](#) (“Conclusie over begrippen ‘overtreder’ en ‘functioneel ouderschap’”) van dezelfde datum.

[Naar inhoudsopgave](#)

Omgevingsrecht

Wabo

Jurisprudentie Wabo-milieu:

- Voorzieningenrechter rechtbank Midden-Nederland, 09-02-2023, [ECLI:NL:RBMNE:2023:495](#);
- Rechtbank Noord-Nederland, 03-02-2023, [ECLI:NL:RBNNE:2023:412](#).

[Naar inhoudsopgave](#)

8.40- en 8.42-AMvB's

Jurisprudentie Activiteitenbesluit milieubeheer:

- MK ABRS, 15-02-2023, [ECLI:NL:RVS:2023:616](#).

[Naar inhoudsopgave](#)

Wro

JnB 2023, 148

Tussenuitspraak MK ABRS, 15-02-2023, [ECLI:NL:RVS:2023:606](#)

raad van de gemeente Heeze-Leende, verweerder.

Wet ruimtelijke ordening (Wro)

Wet natuurbescherming (Wnb)

Algemene wet bestuursrecht (Awb) 8:69a

WRO. RELATIVITEITSVEREISTE. NUANCERING JURISPRUDENTIELIJN. PROCEDURELE

NORMEN. RECHT OP INSPRAAK. De Afdeling kent voortaan bij de toepassing van het relativiteitsvereiste aan de procedurele normen over het recht op inspraak zelfstandige betekenis toe. Dat betekent dat voor het kunnen invoeren van een schending van een procedurele norm over het recht op inspraak het beschermingsbereik van de onderliggende materiële norm niet langer bepalend is. Het gevolg daarvan is dat de Afdeling niet langer aan een belanghebbende en een niet-belanghebbende het relativiteitsvereiste zal tegenwerpen ten aanzien van een door hem ingeroepen procedurele norm over het recht op inspraak. De Afdeling hecht eraan te benadrukken dat deze nuancering uitsluitend is bedoeld voor het recht op inspraak in omgevingsrechtelijke zaken en het uitsluitend inspraakrechten betreft die een belanghebbende of een niet-belanghebbende zelf aan het nationale recht ontleent.

Verwijzing naar 01-11-2020, [ECLI:NL:RVS:2020:2706](#) (overzichtsuitspraak relativiteitsvereiste) en 04-05-2021, [ECLI:NL:RVS:2021:953](#) (n.a.v. arrest HvJ Varkens in Nood).

[...] Bij besluit van 14 december 2020 heeft de raad het bestemmingsplan "Gymzaal de Weibossen" vastgesteld.

[...] 7.2. In 8.1 van de overzichtsuitspraak over het relativiteitsvereiste van 11 november 2020, [ECLI:NL:RVS:2020:2706](#) heeft de Afdeling als volgt overwogen:

"Voor de inroepbaarheid van schending van een procedurele norm of de schending van een formeel beginsel van behoorlijk bestuur is het beschermingsbereik van de onderliggende materiële norm bepalend. De schending van procedurele normen of formele beginselen van behoorlijk bestuur kan bij de toepassing van artikel 8:69a van de Awb niet los worden gezien van de materiële normen waarop appelland zich beroept. Aan deze procedurele normen of formele rechtsbeginselen komt in zoverre geen zelfstandige betekenis toe. Wanneer de schending van ingeroepen materiële normen niet tot vernietiging van een besluit kan leiden, geldt dat ook voor een door appelland gestelde schending van procedurele normen of formele beginselen van behoorlijk bestuur (uitspraken van 30 juli 2014, [ECLI:NL:RVS:2014:2838](#) (Tilburg) en 18 juli 2012, [ECLI:NL:RVS:2012:BX1859](#) (Zeist))."

[...] 7.4. Ingeval de vaste jurisprudentielijn van de Afdeling, hiervoor vermeld in 7.2, hier onverkort wordt toegepast, betekent dat dat de Afdeling het bestreden besluit niet zal vernietigen om de reden dat dat de Aerijs-berekening ten onrechte niet ter inzage heeft gelegen. [appelland] beroept zich hier immers op de procedurele norm betreffende het recht op inspraak, terwijl de materiële norm uit de Wnb waarop hij zich beroept, niet strekt tot bescherming van zijn belang. In de uitspraken, hiervoor vermeld in 7.2, heeft de Afdeling geoordeeld dat wanneer de schending van de onderliggende materiële norm niet tot vernietiging van een besluit kan leiden, dat ook geldt voor een door appelland gestelde schending van een procedurele norm.

7.5. De Afdeling ziet echter aanleiding om deze jurisprudentielijn te nuanceren. De Afdeling overweegt daartoe als volgt.

7.6. In 4.5 tot en met 4.7 van de uitspraak van 4 mei 2021, [ECLI:NL:RVS:2021:953](#) heeft de Afdeling, naar aanleiding van het arrest van het Hof van Justitie van de Europese Unie van 14 januari 2021, Stichting Varkens in Nood, [ECLI:EU:C:2021:7](#) (hierna: het VIN-arrest), met betrekking tot het Verdrag van Aarhus (hierna: het verdrag), als volgt overwogen:

"4.5. De Afdeling begrijpt het oordeel van het Hof in het arrest, in het bijzonder de punten 47 tot en met 52, zo dat wanneer het nationale milieurecht ruimere rechten op inspraak in het besluitvormingsproces verleent dan aan 'het betrokken publiek' en aan een ieder het recht geeft zienswijzen over een ontwerpbesluit naar voren te brengen, artikel 9, derde lid, van het verdrag zich ertegen verzet dat leden van het publiek die een zienswijze hebben ingediend de toegang tot de rechter wordt onthouden.

4.6. Anders dan is bepaald in artikel 8:1 van de Awb leidt het arrest van het Hof ertoe, dat een niet-belanghebbende die op grond van een wettelijke bepaling op het terrein van het milieurecht een zienswijze naar voren heeft gebracht over een ontwerpbesluit, gelet op artikel 9, derde lid, van het verdrag niet kan worden tegengeworpen dat hij geen belanghebbende is als bedoeld in artikel 1:2, eerste lid, van de Awb, als hij vervolgens tegen het besluit beroep instelt. Dit behoeft aanpassing door de wetgever.

4.7. Zolang zo'n wijziging van de wet er niet is, ligt het op de weg van de bestuursrechter die de bevoegde rechter is om over deze besluiten te oordelen, te voorzien in een oplossing. Aan degene die bij een besluit geen belanghebbende is in de zin van artikel 1:2, eerste lid, van de Awb, maar die tegen het ontwerpbesluit op basis van de hem in het nationale omgevingsrecht gegeven mogelijkheid wel een zienswijze heeft ingediend, zal in beroep niet worden tegengeworpen dat hij geen belanghebbende is. Ook de niet-belanghebbende die verschoonbaar geen of te laat zienswijze heeft

ingebracht tegen het ontwerpbesluit zal niet worden tegengeworpen dat hij geen belanghebbende is. [...]"

7.7. Naar het oordeel van de Afdeling strookt de jurisprudentielijn over artikel 8:69a van de Awb, als hiervoor weergegeven in 7.2, niet met de hiervoor weergegeven rechtsoverwegingen 4.5 tot en met 4.7 van de uitspraak van 4 mei 2021, over het VIN-arrest en het Verdrag van Aarhus, en de achtergrond van het VIN-arrest, te weten de bevordering van de nuttige werking van de inspraakrechten. Een onverkorte toepassing van die jurisprudentielijn zou er namelijk toe leiden dat een niet-belanghebbende in het nationale omgevingsrecht toch geen doeltreffende toegang heeft tot de rechter. Ingeval een dergelijke niet-belanghebbende zich immers beroept op de naleving van zijn recht op inspraak, zou hem artikel 8:69a van de Awb worden tegengeworpen, waardoor de beroepsgrond over inspraak geen enkel doel zou kunnen treffen. Dit terwijl de niet-belanghebbende in omgevingsrechtelijke zaken, die zijn of hadden moeten worden voorbereid met afdeling 3.4 van de Awb en waarbij zienswijzen ingediend kunnen worden door een ieder, zijn beroepsrecht juist ontleent aan zijn belang bij het behartigen van zijn recht op inspraak. Vergelijk in dit verband ook punt 56 van het VIN-arrest, waarin het Hof wijst op de omstandigheid dat inspraak een ander doel heeft dan een beroep in rechte. De Afdeling is, gelet hierop, van oordeel dat een niet-belanghebbende die een zienswijze heeft ingebracht in een procedure waarop volgens het nationale omgevingsrecht afdeling 3.4 Awb van toepassing is en waarin door een ieder zienswijzen naar voren kunnen worden gebracht, de naleving van door hem ingeroepen procedurele norm betreffende het recht op inspraak zou moeten kunnen afdwingen bij de rechter. Ook een belanghebbende moet naar het oordeel van de Afdeling procedurele normen betreffende het recht op inspraak bij de rechter kunnen afdwingen. Anders zou de onwenselijke situatie ontstaan dat een niet-belanghebbende meer rechten kan afdwingen dan een belanghebbende.

7.8. De Afdeling kent daarom voortaan bij de toepassing van het relativiteitsvereiste aan de procedurele normen over het recht op inspraak zelfstandige betekenis toe. Dat betekent dat voor het kunnen inroepen van een schending van een procedurele norm over het recht op inspraak het beschermingsbereik van de onderliggende materiële norm niet langer bepalend is. Het gevolg daarvan is dat de Afdeling niet langer aan een belanghebbende en een niet-belanghebbende het relativiteitsvereiste zal tegenwerpen ten aanzien van een door hem ingeroepen procedurele norm over het recht op inspraak. Als een belanghebbende of niet-belanghebbende een beroep doet op een procedurele norm of een formeel beginsel van behoorlijk bestuur die niet betrekking heeft op inspraak, of wanneer wordt aangevoerd dat in strijd met een materiële norm is gehandeld, zal de relativiteit wél worden tegengeworpen als die norm niet sterkt tot bescherming van zijn belangen. Wanneer een dergelijk beroep wordt gedaan door een niet-belanghebbende, zal in de regel de relativiteit worden tegengeworpen.

7.9. De Afdeling hecht eraan te benadrukken dat deze nuancering uitsluitend is bedoeld voor het recht op inspraak in omgevingsrechtelijke zaken en het uitsluitend inspraakrechten betreft die een belanghebbende of een niet-belanghebbende zelf aan het nationale recht ontlent. Dat betekent dat geen beroep kan worden gedaan op het niet naleven van inspraakrechten die aan anderen toekomen.

7.10. Het voorgaande leidt ertoe dat, anders dan voorheen het geval zou zijn geweest, de Afdeling in het hiernavolgende zal gaan beoordelen of de beroepsgrond van [appellant], dat de Aerijs-berekening ten onrechte niet ter inzage heeft gelegen, kan leiden tot vernietiging van het bestreden besluit. Over die beroepsgrond overweegt de Afdeling als volgt. [...]

Zie ook de samenvatting van deze uitspraak onder het kopje “Algemeen bestuursrecht” (JnB 2023, 145).

[Naar inhoudsopgave](#)

Natuurbescherming

JnB 2023, 149

MK Rechtbank Oost-Brabant, 15-02-2023, [ECLI:NL:RBOBR:2023:602](#).

college van gedeputeerde staten van de provincie Noord-Brabant (college).

Habitatrichtlijn 6

Richtlijn Industriële Emissies (2010/75/EU)

Wet natuurbescherming (Wnb) 2.7 lid 2

Besluit omgevingsrecht (Bor) 2.2aa sub a

Invoeringswet Wet algemene bepalingen omgevingsrecht 1.2b lid 1

Wet Milieubeheer 8.19 lid 1

NATUURBESCHERMING. GEBIEDSBESCHERMING. NATUURVERGUNNING. PROJECT.

INTERN SALDEREN. Natuurvergunning bouwen en in gebruik nemen van een

houtpelletgestookte biomassaverbrandingsinstallatie (BVI) en een hete-oliefornuis bij bedrijf SABIC. I.c. wordt geoordeeld dat de BVI en de huidige installaties van SABIC niet één project in de zin van de Wnb vormen.

De rechtbank Oost-Brabant is van oordeel dat alleen mag worden vergeleken met bestaande rechten die daadwerkelijk worden gebruikt of kunnen worden gebruikt zonder dat hier een nieuwe omgevings- of natuurvergunning voor nodig is. ‘Bestaande rechten’ die je niet zomaar kunt gebruiken zonder een toestemming, mag je alleen gebruiken als je aantoont dat Natura 2000-gebieden door de verandering van het project niet (verder) in de problemen komen en de herstelmaatregelen die worden getroffen om Natura 2000-gebieden te redden niet voor niets zijn. Verwijzing naar uitspraken 08-12-2021, [ECLI:NL:RBOBR:2021:6389](#) en 21-01-2022, [ECLI:NL:RBOBR:2022:192](#). I.c. luidt de slotconclusie dat het bedrijf geen bestaand recht heeft om te vervuilen en dat zij dus niet kan salderen.

[...] 1.1 In deze uitspraak beoordeelt de rechtbank het beroep van eisers tegen de verlening van een vergunning op grond van artikel 2.7, tweede lid, van de [...] (Wnb) (de natuurvergunning) voor het bouwen en het in gebruik nemen van een houtpelletgestookte biomassaverbrandingsinstallatie (BVI) en een hete-oliefornuis bij het bedrijf SABIC [...].

1 BVI is afzonderlijk project

[...] 5.5 Volgens de rechtbank maakt de BVI geen onderdeel uit van het project SABIC. [...] De rechtbank is daarom van oordeel dat de BVI niet onlosmakelijk samenhangt met SABIC en dat de BVI en de huidige installaties van SABIC niet één project in de zin van de Wet natuurbescherming vormen.

5.6 De BVI is wel voorzien op een plek binnen de grenzen van de inrichting van SABIC (zoals vergund in de revisievergunning van 2002). De locatie van de BVI ligt binnen de rood omliggende begrenzing van het in 2016 vergunde project. Omdat sprake van een ander project kan er volgens de rechtbank desondanks niet intern worden gesaldeerd met de natuurvergunning uit 2016. Wel zou door middel van externe saldering een natuurvergunning kunnen worden verleend. Het college heeft externe saldering niet ten grondslag gelegd aan het bestreden besluit en dus ook niet onderbouwd dat externe saldering in overeenstemming is met de regels over externe saldering in artikel 2.7 van

de Beleidsregel. Deze beroepsgrond slaagt en het bestreden besluit is genomen in strijd met artikel 2.7, tweede en derde lid, van de Wnb.

2. Intern salderen

[...] 6.3 De rechtbank heeft in de uitspraak van 8 december 2021⁴ over de Amercentrale een nuancering aangebracht op de rechtspraak van de Afdeling over intern salderen naar aanleiding van rechtsoverweging 85 van het arrest van het Hof van Justitie van de Europese Unie (HvJ EU) van 7 november 2018⁵. [...] De rechtbank heeft in de uitspraak van 21 januari 2022⁶ het volgende stappenplan gegeven: [...]

[...] 6.4 De rechtbank vat het kort samen: Hoofregel is dat wordt onderzocht wat de gevolgen zijn van een project voor een Natura 2000-gebied. Dit onderzoek wordt ook wel 'passende beoordeling' genoemd. Dat project heeft dan een natuurvergunning nodig. Die vergunning en dat onderzoek zijn niet nodig als een project al bestond voordat het Natura 2000-gebied is aangewezen. De gedachte hierachter is dat de gevolgen van dat project ook al optraden toen het Natura 2000-gebied onder de bescherming van de Europese natuurrichtlijnen kwam te vallen door de aanwijzing (ofwel, al voordat het gebied werd beschermd, waren het project en de gevolgen er al). Als zo'n project later verandert of een nieuw project wordt gestart, moet worden gekeken of het Natura 2000-gebied daardoor slechter af is. Daarvoor wordt de verandering vergeleken met de Ausgangssituation. De Ausgangssituation hierbij is de laatste natuurvergunning voor het project of, als die er niet is, de milieuvergunning met de minst nadelige gevolgen voor het Natura 2000-gebied. Bedrijven beschouwen hun oude vergunning(en) als hun 'bestaande rechten'. Als het project na verandering minder nadelige gevolgen heeft dan daarvoor, is voor het project geen natuurvergunning of onderzoek nodig. Dat vergelijken wordt 'intern salderen' genoemd. De rechtbank Oost-Brabant is van oordeel dat alleen mag worden vergeleken met bestaande rechten die daadwerkelijk worden gebruikt of kunnen worden gebruikt zonder dat hier een nieuwe omgevings- of natuurvergunning voor nodig is. 'Bestaande rechten' die je niet zomaar kunt gebruiken zonder een toestemming, mag je alleen gebruiken als je aantoonde dat Natura 2000-gebieden door de verandering van het project niet (verder) in de problemen komen en de herstelmaatregelen die worden getroffen om Natura 2000-gebieden te redden niet voor niets zijn. De gevolgen van het gebruik van die 'bestaande rechten' voor Natura 2000-gebieden zijn immers nooit passend (ecologisch) beoordeeld, niet bij de aanwijzing van het gebied en ook niet daarna. Als het is niet is onderzocht, weet je ook niet wat er gebeurt als er wel daadwerkelijk gebruik wordt gemaakt van die slapende 'bestaande rechten'. Deze onderzoeksplicht volgt niet uit de Wnb maar wel uit artikel 6, tweede lid, van de Habitatrichtlijn en de rechtspraak van het HvJ EU. Anders is het dweilen met de kraan open en wordt iedere vorm van herstel van de natuur belemmerd door de feitelijke toename met nieuwe stikstofdeposities zonder dat we weten wat de gevolgen zijn.

[...] 8.7 De rechtbank concludeert het volgende: SABIC maakt al langere tijd geen volledig gebruik van haar natuurvergunning uit 2016 en de daarin genoemde emissieruimte. De Cogen2 heeft al jarenlang een stikstofemissie van (maximaal) 40.000 kg per jaar. Nu vraagt SABIC een natuurvergunning voor een andere installatie met een veel hogere stikstofemissie van 110.250 kg per jaar en een ammoniakemissie van 3.308 kg per jaar met een beroep op haar bestaande rechten. Dit kan volgens de rechtbank niet om de volgende redenen:

- In de natuurvergunning uit 2016 is de stikstofemissieruimte verkeerd bepaald.
- Als SABIC de natuurvergunning uit 2016 volledig wil gaan gebruiken, heeft zij een nieuwe omgevingsvergunning nodig.

- De gevolgen van de stikstofdepositie vanwege SABIC voor de omliggende Natura 2000-gebieden zijn nooit onderzocht.
- Het college heeft meerdere mogelijkheden en voldoende aanleiding om de 'bestaande rechten' van SABIC in te perken tot de feitelijke emissies van SABIC.
- Het college kan dit niet rechtbreien met een verwijzing naar haar stikstofmaatregelen in de BOS omdat die niet effectief zijn en omdat het onlogisch is dat anderen maatregelen moeten treffen en SABIC niet.

De slotconclusie van de rechtbank is dan ook dat SABIC geen 'bestaand recht' heeft om te vervuilen en dat zij dus niet kan salderen. Een andere uitleg leidt niet tot een oplossing van de stikstofcrisis en zou leiden tot mogelijk ernstige schade aan de Natura 2000-gebieden! De rechtbank is daarom van oordeel dat het bestreden besluit is genomen in strijd met artikel 2.7, tweede en derde lid, van de Wnb en artikel 6, tweede lid, van de Habitatrichtlijn. [...]

Zie in dit verband ook de uitspraak van dezelfde datum inzake [ECLI:NL:RBOBR:2023:603](#).

Bij deze uitspraken is een [nieuwsbericht](#) ("Rechter zet streep door natuurvergunning van kunststofproducent in Bergen op Zoom") uitgebracht.

JnB 2023, 150

MK Rechtbank Overijssel, 13-02-2022, [ECLI:NL:RBOVE:2023:524](#)

college van gedeputeerde staten van Overijssel, verweerder.

Wet natuurbescherming (Wnb) 2.7 lid 2

NATUURBESCHERMING. NATUURVERGUNNING. EMISSIEFACTOREN. Natuurvergunning wijzigen en in werking hebben pluimveehouderij. De rechtbank is van oordeel dat het CBS-rapport en het CDM-advies voldoende aanleiding geven om aan de juistheid van de Rav-emissiefactor voor het emissiearme stalsysteem met Rav-code E 2.11.2.1 te twifelen. Zolang die twijfel niet is weggenomen, kan de emissie van het emissiearme stalsysteem met Rav-code E 2.11.2.1 niet met de Rav-emissiefactor voor dat stalsysteem met de vereiste zekerheid worden vastgesteld. Daarom is niet op grond van objectieve gegevens uitgesloten dat de aangevraagde wijziging van de pluimveehouderij van [bedrijf] ten opzichte van de referentiesituatie uit de natuurvergunning van 17 oktober 2014 leidt tot meer stikstofdepositie op één of meerdere Natura 2000-gebieden en significante gevolgen voor die gebieden heeft. Gegrond beroep. Verwijzing naar ABRS 07-09-2022, [ECLI:NL:RVS:2022:2557](#), ABRS, 12-10-2022, [ECLI:NL:RVS:2022:2930](#), Rechtbank Overijssel, 11-05-2022, [ECLI:NL:RBOVE:2022:1238](#) en [ECLI:NL:RBOVE:2022:1240](#) (beide over het stalsysteem met Rav-code E 5.11).

[Naar inhoudsopgave](#)

Waterwet

JnB 2023, 151

MK ABRS, 15-02-2023, [ECLI:NL:RVS:2023:584](#)

algemeen bestuur van het waterschap Amstel, Gooi en Vecht.

Waterwet 5.4

EVRM eerste protocol 1

WATERWET. Vaststelling projectplan. Artikel 1 van het Eerste protocol bij het EVRM, waaruit volgt dat iedere natuurlijke of rechtspersoon recht heeft op het ongestoord genot van zijn eigendom, laat onverlet de toepassing van wetten die noodzakelijk kunnen worden geacht om het gebruik van eigendom te reguleren in overeenstemming met het algemeen belang. Het projectplan is zo'n regulering. Verwijzing naar de uitspraak van de ABRS van 22 april 2020 ([ECLI:NL:RVS:2020:1125](#); r.o. 95.2). Over het betoog van [appellanten] dat de dijk minder veilig is doordat in het verleden infrastructuur en nieuwbouwwoningen op de dijk zijn toegestaan, wordt overwogen dat het algemeen bestuur in beginsel mag uitgaan van de situatie zoals die legaal aanwezig is. Al verleende omgevingsvergunningen en andere ruimtelijke besluiten zijn inmiddels onherroepelijk geworden en staan niet ter discussie. In dit geval is niet gebleken van feiten en omstandigheden om daarvan af te wijken.

[Naar inhoudsopgave](#)

Bijstand

JnB 2023, 152

MK Rechtbank Oost-Brabant, 10-01-2023, [ECLI:NL:RBOBR:2023:124](#)

college van burgemeester en wethouders van de gemeente Helmond, verweerder.

Participatiewet (PW) 31 lid 1, 58

PARTICIPATIEWET. MIDDELEN. TERUGVORDERING. Verweerder heeft de belastingteruggave ten onrechte onverkort aangemerkt als inkomsten waarover eiseres beschikte dan wel redelijkerwijs kon beschikken. Bijstand ten onrechte teruggevorderd. Beroep gegrond.

9. Naar het oordeel van de rechtbank heeft eiseres aannemelijk gemaakt dat sprake is van een situatie waarin zij niet beschikte en ook niet redelijkerwijs kon beschikken over de belastingteruggave. De belastingdienst heeft zonder medeweten van eiseres de belastingteruggave verrekend met haar belastingschuld en eiseres daarvan pas naderhand in kennis gesteld. Hoewel de belastingdienst daarmee in zijn recht stond, is aan eiseres feitelijk de kans ontnomen om de belastingteruggave aan te wenden voor haar eigen levensonderhoud. Verweerder heeft de belastingteruggave in dit geval dan ook ten onrechte op grond van artikel 31, eerste lid, van de Pw als (later verkregen) middel aangemerkt. Hierbij is naar het oordeel van de rechtbank ook van belang dat de belastingschuld van eiseres dusdanig hoog is dat de verrekening niet leidt tot het wegvallen van die schuld of tot een dermate vermindering van die schuld dat eiseres binnen afzienbare tijd schuldenvrij zal zijn.

10. Gezien de onder rechtsoverweging 8 aangehaalde rechtspraak en de uitleg die de rechtbank daaraan in dit concrete geval geeft, heeft verweerder de belastingteruggave dus ten onrechte onverkort aangemerkt als inkomsten waarover eiseres beschikte dan wel redelijkerwijs kon beschikken. Dit betekent dat verweerder ten onrechte gebruik heeft gemaakt van zijn op grond van artikel 58, tweede lid, aanhef en onder f, ten eerste, van de Pw verkregen bevoegdheid om de over het jaar 2020 verleende bijstand tot een bedrag van € 2.049,00 van eiseres terug te vorderen. Als gevolg hiervan kan het bestreden besluit niet in stand blijven. [...]

[Naar inhoudsopgave](#)

Sociale zekerheid overig

JnB 2023, 153

MK CRvB, 09-02-2023, [ECLI:NL:CRVB:2023:259](#)

college van burgemeester en wethouders van Vijfheerenlanden, als rechtsopvolger van het college van burgemeester en wethouders van Leerdam.

EVRM 8

Wet maatschappelijk ondersteuning 2015 (Wmo 2015) 2.3.9 lid 1

WMO 2015. INBREUK OP PRIVÉLEVEN ALS BEDOELD IN ARTIKEL 8 EVRM. De Raad oordeelt dat artikel 2.3.9, eerste lid, van de Wmo 2015 een toereikende wettelijke grondslag biedt voor de inzet van algemene onderzoeksbevoegdheden door het college. De medewerker van SV-land was in dit geval bevoegd onderzoekshandelingen te verrichten vanaf het moment waarop het besluit waarbij hij tot toezichthouder werd benoemd, in werking trad. Het onderzoek dat heeft plaatsgevonden is echter in strijd met de eisen van proportionaliteit en subsidiariteit. Het college is direct gestart met heimelijke waarnemingen, zonder inzichtelijk te maken waarom in eerste instantie niet kon worden volstaan met een minder verstrekkend onderzoeksmiddel. Bovendien zijn die verstrekkende middelen langer ingezet dan nodig. De Raad acht het ontoelaatbaar dat het college de resultaten van het onderzoek gebruikt. Het besluit mocht hierop dan ook niet worden gebaseerd.

[Naar inhoudsopgave](#)

Bestuursrecht overig

Rijkswet op het Nederlanderschap

JnB 2023, 154

MK ABRS, 15-02-2023, [ECLI:NL:RVS:2023:378](#)

staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

RWN 8 lid 1 c

NEDERLANDERSCHAP. Het toepassen van het beleid waarin de termijn van vijf jaar toelating en hoofdverblijf opnieuw begint te lopen vanaf het moment waarop een wijziging van de identiteitsgegevens in de BRP heeft plaatsgevonden, op vreemdelingen met een andere verblijfsvergunning dan een Ranov-vergunning, moet worden aangemerkt als een vaste gedragslijn. De hier geldende kaders van wet- en regelgeving bieden hier echter in beginsel geen ruimte voor.

3. Voor vreemdelingen met een verblijfsvergunning in het kader van de Regeling afwikkeling nalatenschap oude Vreemdelingenwet (hierna: de Ranov) geldt dat de termijn van vijf jaar toelating en hoofdverblijf opnieuw begint te lopen vanaf het moment waarop een wijziging van de identiteitsgegevens in de BRP heeft plaatsgevonden, die niet verschoonbaar en miniem is. Dit beleid is voor Ranov-vergunninghouders opgenomen in de werkinstructie [IND-werkinstructie nr. 2012/5]. Maar de staatssecretaris past dat onderdeel van de werkinstructie ook toe op vreemdelingen met andersoortige verblijfsvergunningen. Deze uitspraak gaat over de vraag of de RWN hier ruimte voor biedt. [...]

5.9. De rechtbank heeft de toepassing van het desbetreffende onderdeel van de werkinstructie op naturalisatieverzoeken van vreemdelingen met een andersoortige verblijfsvergunning terecht aangemerkt als een vaste gedragslijn. Hiervoor is voldoende dat de staatssecretaris het desbetreffende onderdeel van de werkinstructie heeft toegepast in meer zaken waarin de betrokken vreemdelingen in het bezit waren van andere verblijfsvergunningen dan een Ranov-vergunning. Hiermee heeft de staatssecretaris aannemelijk gemaakt dat hij beleid voert.

5.10. De volgende vraag is of de vaste gedragslijn blijft binnen de kaders die de wet- en regelgeving stellen.

5.11. Uit artikel 8, eerste lid, aanhef en onder c, van de RWN, de geschiedenis van de totstandkoming van deze bepaling (Kamerstukken II, 1997/98, 25 891 (R1609), nr. 3, p. 4-5) en het beleid hierover in de Handleiding RWN, zoals dit gold ten tijde van het besluit, volgt dat sprake is van 'toelating' in Nederland als de verzoeker rechtmatig verblijf heeft op grond van artikel 8, aanhef en onder a tot en met e, en I, van de Vw 2000. De gedachte hierachter is dat voorkomen moet worden dat een vreemdeling rechten opbouwt in een periode waarin hij geen recht heeft om in het Koninkrijk te verblijven. Gelet op de hiervoor onder 5.2 uiteengezette geschiedenis van de totstandkoming van de RWN, is de vraag of een vreemdeling is toegelaten een vreemdelingenrechtelijke vraag en is het niet de bedoeling de naturalisatie-autoriteiten met de beoordeling hiervan te belasten. Het vereiste van vijf jaar 'hoofdverblijf' in het Europese deel van Nederland, Aruba, Curaçao, Sint Maarten of de openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba is opgenomen om enige garantie te verschaffen dat een bepaalde mate van inburgering tot stand is gekomen en dat de verzoeker in het Koninkrijk wil blijven wonen.

De RWN, de geschiedenis van de totstandkoming van de RWN en de Handleiding RWN bevatten dus geen aanknopingspunten voor een beleid waarin de aanvang van de termijn van vijf jaar toelating en hoofdverblijf wordt gekoppeld aan het moment waarop een wijziging van de identiteitsgegevens heeft plaatsgevonden. De Afdeling is daarom van oordeel dat de hier geldende kaders van wet- en regelgeving in beginsel geen ruimte bieden voor beleid waarin de termijn van vijf jaar toelating opnieuw begint te lopen vanaf het moment dat de wijziging van de identiteitsgegevens heeft plaatsgevonden en de vreemdeling rechtmatig verblijf heeft in Nederland op basis van zijn juiste persoonsgegevens.

5.12. Uit wat hiervoor onder 5.11 is overwogen volgt dat de Afdeling terugkomt van haar eerdere uitspraak van 17 juni 2015, [ECLI:NL:RVS:2015:1850](#), waarin zij onder 3.1 heeft overwogen dat het desbetreffende onderdeel van de werkinstructie wel past binnen het wettelijk kader van de RWN en de strekking van artikel 8, eerste lid, aanhef en onder c, van de RWN in de Handleiding RWN. Maar de Afdeling komt niet terug van haar uitspraak van 24 november 2010, [ECLI:NL:RVS:2010:BO4834](#). Deze uitspraak had namelijk betrekking op een uitzonderlijke en eenmalige situatie. De vreemdelingen in die zaak hadden een brief ontvangen met een aanbod om hun verblijfsvergunningen, die ingetrokken zouden worden wegens twijfel over de door hen opgegeven persoonsgegevens, om te zetten naar Ranov-vergunningen (hierna: het Ranov-aanbod). Deze vreemdelingen hadden het Ranov-aanbod onder de daarin opgenomen voorwaarden, zoals samengevat weergegeven onder 2.2 van deze uitspraak, aanvaard en waren in het bezit gesteld van Ranov-vergunningen. De Afdeling heeft onder 2.3.1 van deze uitspraak geoordeeld dat uit het Ranov-aanbod onmiskenbaar volgt dat de staatssecretaris heeft beoogd dat de betrokken vreemdelingen na aanvaarding van het aanbod geen rechten meer kunnen ontlenen aan hun eerdere verblijfsvergunningen. In het Ranov-aanbod was namelijk ook vermeld dat de vreemdelingen door aanvaarding afstand deden van de uit hun eerdere verblijfsvergunningen voortvloeiende

rechten en dat de periode waarin zij onder een andere identiteit in Nederland hadden verbleven voor de periode bedoeld in artikel 8, eerste lid, aanhef en onder c, van de RWN niet meetelde. De Afdeling heeft tegen die achtergrond overwogen dat de aanvaarding van het Ranov-aanbod tot gevolg heeft dat de betrokken vreemdelingen eerst vanaf 15 juni 2007 in Nederland zijn toegelaten in de zin van artikel 8, eerste lid, aanhef en onder c, van de RWN.

5.13. Gelet op het vorenstaande, blijft de door de staatssecretaris gevoerde vaste gedragslijn en het desbetreffende onderdeel van de werkinstructie niet binnen de kaders die de wet- en regelgeving stellen. Dit betekent dat de staatssecretaris het desbetreffende onderdeel van de werkinstructie niet mag toepassen. De staatssecretaris heeft het besluit dan ook in strijd met artikel 8, eerste lid, aanhef en onder c, van de RWN en artikel 7:12, eerste lid, van de Awb genomen. De rechtbank heeft dit niet onderkend.

[Naar inhoudsopgave](#)

Studiefinanciering

JnB 2023, 155

CRvB, 15-02-2023, [ECLI:NL:CRVB:2023:279](#)

minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

Wet studiefinanciering 2000 (Wsf 2000) 3.14

Besluit studiefinanciering 2000 (Bsf 2000) 6 lid 1 aanhef en onder a, 7

STUDIEFINANCIERING. LOSKOPPELING. De situatie van appellant voldoet niet aan de strikte conflicteis in de wet. Van een wezenlijke ouder-kindrelatie tussen appellant en zijn vader kan ten tijde hier van belang niet (meer) worden gesproken. Uit de in hoger beroep overgelegde verklaring van [naam] blijkt dat appellant zich door de keuze van zijn vader voor diens nieuwe partner in de steek gelaten heeft gevoeld, dat de door het Sociaal Team op verzoek van appellant na zijn uithuiszetting einde 2017 ondernomen pogingen tot contactherstel zijn mislukt en dat herstel van het contact ook nu niet mogelijk is. Dit alles is uiteraard pijnlijk en verdrietig voor appellant, maar het is niet voldoende om tot loskoppeling te besluiten. Daarvoor ontbreken (voldoende) bijkomende omstandigheden. Uit deze verklaring blijkt bijvoorbeeld niet van problemen bij het volgen van school of een opleiding en/of van (ernstige) psychische klachten ten gevolge van de verstoorde relatie in de hier van belang zijnde periode, die (gelet op artikel 6, tweede lid, aanhef en onder a, van het Bsf 2000) aanvangt per september 2018. Aangevallen uitspraak bevestigd.

[Naar inhoudsopgave](#)

Wegenverkeerswet

JnB 2023, 156

MK ABRS, 15-02-2023, [ECLI:NL:RVS:2023:610](#)

Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen (het CBR).

Wegenverkeerswet 1994, 130, 131

Regeling maatregelen rijvaardigheid en geschiktheid 2011 (Regeling) 3, 5, 6, 14, 23

WEGENVERKEERSWET 1994. REIKWIJDTE ARTIKEL 23, VIERDE LID, VAN DE REGELING. EVENREDIGHEIDSTOETSING. In artikel 23, vierde lid, van de Regeling staat dat om dringende redenen van het opleggen van een onderzoek kan worden afgezien. De term dringende redenen omvat meer gevallen dan gevallen van samenloop. Dat in de toelichting bij artikel 23, vierde lid, van de Regeling als voorbeeld samenloop wordt genoemd, maakt niet dat alleen in dat geval sprake kan zijn van dringende redenen. Bij de beoordeling van de in dat verband aangevoerde individuele omstandigheden komt aan samenloop enerzijds en de belangen van de regelgeving, zoals het belang van de verkeersveiligheid, anderzijds wel een zwaar gewicht toe. I.c. is geen sprake van dringende redenen als bedoeld in artikel 23, vierde lid, van de Regeling.

[...] Bij besluit van 15 maart 2021 heeft het CBR een rijvaardigheidsonderzoek opgelegd aan [wederpartij] en de geldigheid van zijn rijbewijs geschorst.

[...] 6. Het CBR betoogt dat de rechtbank artikel 23, vierde lid, van de Regeling te ruim heeft uitgelegd en heeft daarvoor gewezen op de wetsgeschiedenis van dat artikel. De daarin genoemde situatie van samenloop is volgens het CBR de enige situatie waarin sprake is van dringende redenen als bedoeld in artikel 23, vierde lid, van de Regeling. Ook betoogt het CBR dat zij, als dit anders zou zijn, in de door de rechtbank genoemde omstandigheden geen aanleiding heeft hoeven zien om af te zien van het opleggen van het rijvaardigheidsonderzoek.

[...] Reikwijdte artikel 23, vierde lid, van de Regeling

[...] 6.2. Ingevolge artikel 131, eerste lid, aanhef en onder b, van de Wegenverkeerswet 1994, gelezen in samenhang met artikel 23, tweede lid, aanhef en onder b, van de Regeling legt het CBR een rijvaardigheidsonderzoek op als aan de genoemde vereisten is voldaan. Het CBR betoogt echter ten onrechte dat er in dit verband geen ruimte is voor een evenredigheidstoetsing.

[...] 6.3. Zoals de Afdeling heeft overwogen in de uitspraak van 28 juli 2021, [ECLI:NL:RVS:2021:1659](https://eclis.nl/rvs/2021/1659), onder 6.1, volgt uit de toepasselijke regelgeving dat het CBR zonder dat daarvoor de tussenkomst van een rechter vereist is, een onderzoek naar de rijvaardigheid kan opleggen en de geldigheid van het rijbewijs kan schorsen als de officier van justitie aan hem mededeling heeft gedaan van het vermoeden dat de houder van een rijbewijs niet langer beschikt over de rijvaardigheid die is vereist voor het besturen van de categorieën motorrijtuigen waarvoor aan hem een rijbewijs is afgegeven. Uit die uitspraak, onder 6.4, volgt dat de Afdeling de evenredigheid van het besluit heeft getoetst in het kader van artikel 23, vierde lid, van de Regeling aan de hand van de aangevoerde individuele omstandigheden. Daarbij heeft de Afdeling betrokken de belangen van de regelgeving en dat in de geschiedenis van artikel 23, vierde lid, van de Regeling bij dringende redenen gedacht is aan de situatie van samenloop. Anders dan het CBR daaruit afleidt, heeft de Afdeling daarmee niet bedoeld dat samenloop de enige omstandigheid is waarbij sprake kan zijn van dringende redenen. De Afdeling ziet aanleiding om dat in deze uitspraak nader toe te lichten. In artikel 14, tweede lid, en artikel 23, vijfde lid, van de Regeling worden situaties van samenloop beschreven waarin het CBR kan afzien van het opleggen van een EMG of een rijvaardigheidsonderzoek. In artikel 23, vierde lid, van de Regeling staat dat om dringende redenen van het opleggen van een onderzoek kan worden afgezien. De term dringende redenen omvat meer gevallen dan gevallen van samenloop. Dat in de toelichting bij artikel 23, vierde lid, van de Regeling als voorbeeld samenloop wordt genoemd, maakt gelet op het vorenstaande niet dat alleen in dat geval sprake kan zijn van dringende redenen. Bij de beoordeling van de in dat verband aangevoerde individuele omstandigheden komt aan samenloop enerzijds en de belangen van de regelgeving, zoals het belang van de verkeersveiligheid, anderzijds wel een zwaar gewicht toe.

6.4. Het betoog van het CBR slaagt in zoverre niet. [...]

[...] 6.6. Het CBR betoogt terecht dat de door de rechtbank hiervoor onder 5.1 genoemde bijzondere individuele omstandigheden geen dringende redenen zijn als bedoeld in artikel 23, vierde lid, van de Regeling. [...]

[Naar inhoudsopgave](#)

Wet openbaarheid van bestuur

JnB 2023, 157

ABRS, 15-02-2023, [ECLI:NL:RVS:2023:556](#)

college van burgemeester en wethouders van Veenendaal.

Wet openbaarheid van bestuur (Wob) 1, 10, 11

WOB. BESTUURLIJKE AANGELEGENHEID. CONCEPT-AMENDEMENTEN. I.c. wordt geoordeeld dat twee concept-amendementen onder de reikwijdte van de Wob vallen. De concept-amendementen berusten onder het college en kunnen worden aangemerkt als een bestuurlijke aangelegenheid, omdat ze zijn opgemaakt in voorbereiding op en ten behoeve van besluitvorming. Dat de concept-amendementen alleen onder de verantwoordelijkheid van het betreffende raadslid of raadsfractie vallen en de Wob niet van toepassing is op volksvertegenwoordigers, leidt niet tot een ander oordeel. De betreffende ambtenaren zijn immers gevraagd om de concept-amendementen juridisch te toetsen.

[...] Bij besluit van [...] heeft het college op verzoek van [appellant sub 2] op grond van de Wet openbaarheid van bestuur (hierna: de Wob) documenten openbaar gemaakt.

[...] 4. Het college betoogt dat de twee concept-amendementen niet openbaar gemaakt hoeven te worden. Volgens het college gaan de concept-amendementen niet over een bestuurlijke aangelegenheid en berusten zij niet onder het college. De concept-amendementen vallen daarom niet onder de reikwijdte van de Wob. De rechtbank heeft dat niet onderkend, aldus het college.

[...] Vallen de concept-amendementen onder de reikwijdte van de Wob?

7. De rechtbank heeft terecht geoordeeld dat de concept-amendementen onder het college berusten. Het college heeft toegelicht dat de concept-amendementen zijn opgesteld door een raadslid of raadsfractie en door een medewerkster van de griffie doorgestuurd zijn naar drie ambtenaren voor een juridische toetsing. Dat de concept-amendementen als gevolg van een verzoek om ambtelijke bijstand van raadsleden bij ambtenaren in de mailboxen zijn aangetroffen, betekent niet dat die documenten niet onder het college berusten. De uitspraken van de Afdeling van 4 augustus 2021, [ECLI:NL:RVS:2021:1743](#), onder 6.1 en 19 maart 2003, [ECLI:NL:RVS:2003:AF6023](#), onder 2.2 kunnen het college niet baten. Anders dan in die uitspraken zijn de concept-amendementen niet per ongeluk bij het college terechtgekomen en berusten zij ook niet onder een ambtenaar die op dat moment fungeert als secretaris van een bezwaarschriftencommissie of op dat moment een andere functie uitoefent.

7.1. De rechtbank heeft ook terecht geoordeeld dat de concept-amendementen aangemerkt kunnen worden als een bestuurlijke aangelegenheid, omdat ze zijn opgemaakt in voorbereiding op en ten behoeve van besluitvorming. De rechtbank heeft terecht overwogen dat hoewel de concept-amendementen nooit bij de besluitvorming betrokken zijn, dat er niet aan af doet dat het om een bestuurlijke aangelegenheid gaat. De stelling van het college dat de concept-amendementen alleen onder de verantwoordelijkheid van het betreffende raadslid of raadsfractie vallen en de Wob niet van

toepassing is op volksvertegenwoordigers, leidt niet tot een ander oordeel. De betreffende ambtenaren zijn immers gevraagd om de concept-amendementen juridisch te toetsen.

7.2. De conclusie is dat de concept-amendementen onder de reikwijdte van de Wob vallen.[...]

Zie in dit verband ook de uitspraak van dezelfde datum inzake [ECLI:NL:RVS:2023:605](#).

[Naar inhoudsopgave](#)

Vreemdelingenrecht

Richtlijnen en verordeningen

JnB 2023, 158

HvJEU (Tiende kamer), 16-02-2023, [ECLI:EU:C:2023:113](#)

L.G.

Verordening (EU) nr. 604/2013 6 lid 1, 16 lid 1, 17 lid 1

DUBLINVERORDENING. Belang van het kind. Derdelander die zwanger was op het moment van indiening van het verzoek om internationale bescherming. Echtgenoot die in de betrokken lidstaat internationale bescherming geniet.

1) Artikel 16, lid 1, van verordening (EU) nr. 604/2013 [Dublinverordening] moet aldus worden uitgelegd dat het niet van toepassing is wanneer er sprake is van een afhankelijkheidsrelatie tussen hetzij een persoon die om internationale bescherming verzoekt en haar echtgenoot, die wettig verblijft in de lidstaat waarin het verzoek om een dergelijke bescherming is ingediend, hetzij het ongeboren kind van de aanvrager en deze echtgenoot, die tevens de vader van dat kind is.

2) Artikel 17, lid 1, van verordening nr. 604/2013 moet aldus worden uitgelegd dat het er niet aan in de weg staat dat de wetgeving van een lidstaat de bevoegde nationale autoriteiten louter op grond van het belang van het kind verplicht om een verzoek om internationale bescherming van een derdelander te behandelen ingeval zij ten tijde van de indiening van haar verzoek zwanger was, ook al wordt op grond van de criteria in de artikelen 7 tot en met 15 een andere lidstaat als verantwoordelijk voor dat verzoek aangewezen.

Zie ook de verwijzingsuitspraak van de meervoudige kamer van de rechtbank Den Haag, [ECLI:NL:RBDHA:2021:13167](#).

JnB 2023, 159

Rechtbank Den Haag, zittingsplaats Roermond, 13-02-2023, [ECLI:NL:RBDHA:2023:1535](#)

staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

Vw 2000 30 lid 1

DUBLINVERORDENING. Overdracht naar Italië. Twijfel aan de bewijswaarde van een leeftijdsschouw. Conclusie van de door de Avim verrichte schouw is niet inzichtelijk en begrijpelijk. Het niet uitgaan van de verklaringen van eiser over zijn geboortedatum vanwege de registratie in Italië is niet redelijk omdat er uit de beide schouwen geen indicaties voor meerderjarigheid blijken, eiser in bewijsnood om documenten te kunnen overleggen verkeert

en het belang van het kind vereist dat verweerder moet kunnen uitsluiten dat eiser meerderjarig is.

Het claimverzoek is zodanig onjuist en onvolledig dat dit niet rechtsgeldig is en er dus geen claimakkoord tot stand is gekomen.

Italië voldoet thans gedurende ruim twee maanden niet aan zijn verplichtingen uit de Dublinverordening en de Opvangrichtlijn, zodat verweerder nader moet motiveren waarom overdracht aan Italië niet absoluut verboden is.

[Naar inhoudsopgave](#)